

სამართლის ფაკულტეტი
სართლის სადოქტორო პროგრამა

Doctoral Program of Law

უმაღლესი აკადემიური განათლების საფეხური: დოქტორანტურა (III საფეხური)

ფართო სფერო: 04 ბიზნესი, ადმინისტრირება და სამართალი Business, Administration and Law

ვიწრო სფერო: 042 სამართალი, Law

დეტალური სფერო: 0421 სამართალი, Law

სწავლების ენა: ქართული

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია: სამართლის დოქტორი (PhD in Law)

სადოქტორო პროგრამის ხანგრძლივობა: 3 წელი

სასწავლო კომპონენტის მოცულობა: 55 ECTS კრედიტი

პროგრამის ხელმძღვანელი: პროფესორი პოლიკარპე (თემურ) მონიავა

პროფესორი გიორგი გოგიაშვილი

სადოქტორო პროგრამაზე მიღების წინაპირობა

სადოქტორო პროგრამაზე სწავლის უფლება აქვს სამართლის მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირს, რომელიც აკმაყოფილებს საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტის „სამართლის სკოლის სადისერტაციო საბჭოსა და დოქტორანტურის დებულებით“ დადგენილ მოთხოვნებს.

„უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის შესაბამისად, დოქტორანტურაში სწავლის უფლება შეიძლება მოიპოვოს უცხოეთის უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების კურსდამთავრებულმა. პროგრამაზე სწავლის მსურველს მოეთხოვება:

✓ სამართლის მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხი.

✓ უცხოური (ინგლისური) ენის არანაკლებ B2 დონეზე ცოდნა, რაც შეიძლება დასტურდებოდეს შიდასაუნივერსიტეტო გამოცდით ან ენის ცოდნის დამადასტურებელი სერტიფიკატით. ენის გამოცდისაგან ან შესაბამისი სერტიფიკატის წარმოდგენისაგან თავისუფლდება დოქტორანტობის კანდიდატი, საქართველოში ან უცხოეთში შესაბამის უცხოურ ენაზე მიღებული განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტის (რომლის ავთენტურობა დადასტურებული უნდა იყოს სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის მიერ) წარმოდგენის შემთხვევაში.

პროგრამით სწავლის გაგრძელება შესაძლებელია მობილობით, საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

სამართლის სადოქტორო პროგრამაზე პირის ჩარიცხვის წინაპირობაა „სამართლის სკოლის სადისერტაციო საბჭოსა და დოქტორანტურის დებულებით“ დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობა და შესარჩევი კონკურსის დაძლევა.

სადოქტორო პროგრამის მიზანი

სამართლის სადოქტორო პროგრამის მიზანია:

1. კვლევის თანამედროვე მეთოდებით აღჭურვილი მკვლევარის მომზადება, რომელიც შეძლებს სამართლის სფეროში არსებული გამოწვევების კომპლექსურ კვლევას სამართლის სხვადასხვა დარგის უახლეს მიღწევებზე დაყრდნობით;
2. ახალი ცოდნის შექმნა სამართლის სფეროში არსებულ გამოწვევებთან დაკავშირებით, რაც სამართლებრივი პრობლემების სისტემური და კრიტიკული გააზრების შესაძლებლობას იძლევა;
3. სამართლის ცალკეული დარგის მეცნიერების, კანონმდებლობისა და პრაქტიკის კომპლექსური პრობლემების გადაჭრისათვის საჭირო სწორი და ეფექტური გადაწყვეტის

პრაქტიკაში დასანერგად რეკომენდაციების შემუშავება, ახალი ცოდნის სათანადოდ წარმოჩენა და დასაბუთება;

4. აკადემიური საქმიანობისთვის სწავლებისა და კვლევის მეთოდებით აღჭურვილი კადრის მომზადება;

5. პროფესიული კეთილსინდისიერების პრინციპის და ეთიკის ნორმების დაცვით, როგორც საკუთარი ისე დაქვემდებარებულ პირებზე პასუხისმგებლობის გაზიარების გზით, უახლეს მიღწევებზე დაფუძნებული კვლევების და განვითარებაზე ორიენტირებული ღონისძიებების განხორციელება.

სწავლის შედეგები

ცოდნა და გაცნობიერება, უნარები, პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა

1. ავლენს სამართლის კონკრეტული დარგის აქტუალური საკითხების თანამედროვე მიღწევებზე დაფუძნებულ ცოდნას;
2. აღწერს სწავლებისა და კვლევის თანამედროვე მეთოდებს;
3. აღწერს, სამართლის შესაბამისი დარგის სპეციფიკიდან გამომდინარე, კომპლექსურ სამართლებრივ პრობლემებს და წარმოაჩენს მათ გავლენას საზოგადოებრივ ცხოვრებაზე, სამართლის მეცნიერებასა და პრაქტიკაზე;
4. კრიტიკულად ანალიზებს და აფასებს სამართლის სფეროს ახალ, რთულ და წინააღმდეგობრივ ტენდენციებსა და მიდგომებს;
5. ახდენს სამართლებრივი პრობლემის ფორმულირებას და მის სისტემურ და კრიტიკულ გააზრებას, რის შედეგადაც დამოუკიდებლად იღებს კომპლექსური პრობლემების გადაჭრის თაობაზე შესაბამის გადაწყვეტილებას;
6. არჩევს და იყენებს სამართლის სფეროში კონკრეტული სამეცნიერო კვლევისა და

სწავლებისათვის რელევანტურ მეთოდებს, რაც დარგის სიახლეებისა და პრობლემატიკის კრიტიკულად გააზრების და მათი გადაწყვეტის შესაძლებლობას იძლევა;

7. შეიმუშავებს სამართლის კონკრეტული დარგის და პრაქტიკის განვითარებისათვის მნიშვნელოვან მეცნიერულ რეკომენდაციებსა და საკანონმდებლო ხასიათის წინადადებებს;
8. ახდენს, პრევენტაციის თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით, ზეპირი და წერილობითი ფორმით სამეცნიერო კვლევის შედეგების (ახალი ცოდნის) წარმოჩენას და დასაბუთებას, როგორც პროფესიულ ჯგუფებში ისე ფართო საზოგადოების წინაშე ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე;

9. აკადემიური, პროფესიული კეთილსინდისიერების პრინციპების და ეთიკის ნორმების დაცვით, საკუთარი პასუხისმგებლობით გეგმავს და ახორციელებს ან/და ხელმძღვანელობას უწევს უახლეს მიღწევებზე დაფუძნებულ კვლევებს და დამოუკიდებლად წარმართავს განვითარებაზე ორიენტირებულ ღონისძიებებს.

სადოქტორო პროგრამის მიზნებისა და შედეგების შესაბამისობის რუკა

N	პროგრამის მიზნები	პროგრამის სწავლის შედეგები
1	კვლევის თანამედროვე მეთოდებით აღჭურვილი მკვლევარის მომზადება, რომელიც შეძლებს სამართლის სფეროში არსებული გამოწვევების კომპლექსურ კვლევას სამართლის სხვადასხვა დარგის უახლეს მიღწევებზე დაყრდნობით	<ol style="list-style-type: none"> 1. ავლენს სამართლის კონკრეტული დარგის აქტუალური საკითხების თანამედროვე მიღწევებზე დაფუძნებულ ცოდნას; 2. აღწერს სწავლებისა და კვლევის თანამედროვე მეთოდებს; 6 არჩევს და იყენებს სამართლის სფეროში კონკრეტული სამეცნიერო კვლევისა და სწავლებისათვის რელევანტურ მეთოდებს, რაც დარგის სიახლეებისა და პრობლემატიკის კრიტიკულად გააზრების და მათი გადაწყვეტის შესაძლებლობას იძლევა.
2	ახალი ცოდნის შექმნა სამართლის სფეროში არსებულ გამოწვევებთან დაკავშირებით, რაც სამართლებრივი პრობლემების სისტემური და კრიტიკული გააზრების შესაძლებლობას იძლევა	<ol style="list-style-type: none"> 3. აღწერს, სამართლის შესაბამისი დარგის სპეციფიკიდან გამომდინარე, კომპლექსურ სამართლებრივ პრობლემებს და წარმოაჩენს მათ გავლენას საზოგადოებრივ ცხოვრებაზე, სამართლის მეცნიერებასა და პრაქტიკაზე; 4. კრიტიკულად აანალიზებს და აფასებს სამართლის სფეროს ახალ,

		<p>რთულ და წინააღმდეგობრივ ტენდენციებსა და მიდგომებს;</p> <p>5. ახდენს სამართლებრივი პრობლემის ფორმულირებას და მის სისტემურ და კრიტიკულ გააზრებას, რის შედეგადაც დამოუკიდებლად იღებს კომპლექსური პრობლემების გადაჭრის თაობაზე შესაბამის გადაწყვეტილებას.</p>
3	<p>სამართლის ცალკეული დარგის მეცნიერების, კანონმდებლობისა და პრაქტიკის კომპლექსური პრობლემების გადაჭრისათვის საჭირო სწორი და ეფექტური გადაწყვეტის პრაქტიკაში დასანერგად რეკომენდაციების შემუშავება, ახალი ცოდნის სათანადოდ წარმოჩენა და დასაბუთება</p>	<p>5 ახდენს სამართლებრივი პრობლემის ფორმულირებას და მის სისტემურ და კრიტიკულ გააზრებას, რის შედეგადაც დამოუკიდებლად იღებს კომპლექსური პრობლემების გადაჭრის თაობაზე შესაბამის გადაწყვეტილებას;</p> <p>7 შეიმუშავებს სამართლის კონკრეტული დარგის და პრაქტიკის განვითარებისათვის მნიშვნელოვან მეცნიერულ რეკომენდაციებსა და საკანონმდებლო ხასიათის წინადადებებს;</p> <p>8 ახდენს, პრეზენტაციის თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით, ზეპირი და წერილობითი ფორმით სამეცნიერო კვლევის შედეგების (ახალი ცოდნის) წარმოჩენას და დასაბუთებას, როგორც პროფესიულ ჯგუფებში ისე ფართო საზოგადოების წინაშე ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე.</p>

4	აკადემიური საქმიანობისთვის სწავლებისა და კვლევის მეთოდებით აღჭურვილი კადრის მომზადება	2. აღწერს სწავლებისა და კვლევის თანამედროვე მეთოდებს; 6 არჩევს და იყენებს სამართლის სფეროში კონკრეტული სამეცნიერო კვლევისა და სწავლებისათვის რელევანტურ მეთოდებს, რაც დარგის სიახლეებისა და პრობლემატიკის კრიტიკულად გააზრების და მათი გადაწყვეტის შესაძლებლობას იძლევა
5	პროფესიული კეთილსინდისიერების პრინციპის და ეთიკის ნორმების დაცვით, როგორც საკუთარი ისე დაქვემდებარებულ პირებზე პასუხისმგებლობის გაზიარების გზით, უახლეს მიღწევებზე დაფუძნებული კვლევების და განვითარებაზე ორიენტირებული ღონისძიებების განხორციელება. 9	9 აკადემიური, პროფესიული კეთილსინდისიერების პრინციპების და ეთიკის ნორმების დაცვით, საკუთარი პასუხისმგებლობით გეგმავს და ახორციელებს ან/და ხელმძღვანელობას უწევს უახლეს მიღწევებზე დაფუძნებულ კვლევებს და დამოუკიდებლად წარმართავს განვითარებაზე ორიენტირებულ ღონისძიებებს.

სადოქტორო პროგრამის მოცულობა კრედიტებით

სადოქტორო პროგრამის ხანგრძლივობა 3 წელია და სასწავლო კომპონენტი მოიცავს 55 კრედიტს (1 კრედიტი = 25 სთ).

I. სასწავლო კომპონენტი (55 კრედიტი):

ა) სასწავლო კომპონენტის სავალდებულო ელემენტები: **50 კრედიტი**

1. იურიდიული კვლევის მეთოდები	(5 კრ)
2. სწავლების თანამედროვე მეთოდები	(5 კრ)
3. პროფესორის ასისტენტობა	(10 კრ)
2. სადოქტორო სემინარი I	(15 კრ)

- ბ) სასწავლო კომპონენტის არჩევითი ელემენტები: 5 კრედიტი**
4. აკადემიური წერა (5 კრ)
5. ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება კვლევასა და სწავლებაში (5 კრ)
6. მეცნიერების მენეჯმენტი (5 კრ)

II. პროგრამის კვლევითი კომპონენტი

სადისერტაციო ნაშრომის მომზადება და დაცვა

სამართლის დოქტორის აკადემიური ხარისხის სათანადო ცოდნისა და შესაბამისი კომპეტენციების ჩამოყალიბება ხდება სადოქტორო პროგრამით გათვალისწინებული სასწავლო და კვლევითი კომპონენტების სინთეზის საფუძველზე, რომლებიც მიმართულია სადოქტორო პროგრამაში დასახული მიზნებისა და შედეგების მიღწევაზე.

დოქტორანტის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა ფორმირდება სამეცნიერო ხელმძღვანელ(ებ)თან კონსულტაციით, პროგრამის ხელმძღვანელებთან შეთანხმებით.

მისაღწევი კომპეტენციების ფორმირების თანმიმდევრობა და ევოლუცია განსაზღვრავს სადოქტორო პროგრამის შინაარსს (დანართი 1).

სწავლება-სწავლის მეთოდები

სადოქტორო პროგრამა განხორციელდება სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლება-სწავლის მეთოდების გამოყენებით, რომლებიც შესაბამისობაშია პროგრამის შინაარსთან, სწავლის შედეგებთან და უზრუნველყოფს შესაბამისი ცოდნის, უნარების, პასუხისმგებლობისა და ავტონომიურობის მქონე სპეციალისტის მომზადებას. სწავლა-სწავლების პროცესში გამოყენებული იქნება ისეთი მეთოდები როგორცაა: ინტერაქტიული ლექცია, სამუშაო ჯგუფში მუშაობა, პრაქტიკული მუშაობა, ელექტრონული რესურსით სწავლება და სხვა. სწავ-ლება-სწავლის მეთოდები თავის მხრივ მოიცავენ სხვადასხვა აქტივობებს: წერითს და ვერბალურს, ინდივიდუალურ და ჯგუფურ მუშაობას, ახსნა-განმარტებას, დემონსტრირებას, პრეზენტაციას, დისკუსია/დებატებს, თანამშრომლობით (cooperative) სწავლებას, პრობლემაზე დაფუძნებულ სწავლებას, შემთხვევის ანალიზს (Case Study), გონებრივ იერიშს (Brain storming), ანალიზს, სინთეზს, ინდუქციას, დედუქციას, ქმედებაზე ორიენტირებულ სწავლებას და სხვ. სწავლება-სწავლის მეთოდების შერჩევა - გამოყენება მიმართულია

სასწავლო კომპონენტში სტუდენტთა აქტიური მონაწილეობის სტიმულირებაზე, კვლევით კომპონენტში - კვლევის უნარების გამომუშავებასა და სრულყოფაზე.

შეფასების სისტემა

სტუდენტის სწავლის შედეგის მიღწევის დონის შეფასება ხდება 100-ქულიანი (max 100 ქულა) სისტემით. სასწავლო კომპონენტის შეფასება მოიცავს ორ ფორმას - შუალედურ შეფასებას და დასკვნით შეფასებას. შუალედური შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარია 31 ქულა. დასკვნითი გამოცდის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი კი, დასკვნითი გამოცდის მაქსიმალური შეფასების 50%. დაუშვებელია კრედიტის მინიჭება შეფასების მხოლოდ ერთი ფორმის (შუალედური ან დასკვნითი შეფასების) გამოყენებით. სასწავლო კომპონენტის საბო-ლოო შეფასება (ქულა) წარმოადგენს შუალედური და დასკვნითი შეფასებების ფორმებში მიღებული ქულების ჯამს.

ინფორმაცია შეფასების სისტემისა და კომპონენტების შესახებ მოცემულია სასწავლო კურსების/კომპონენტების სილაბუსებში და ხელმისაწვდომია დოქტორანტებისათვის. დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტის შეფასების სისტემა უშვებს:

ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

- (A) ფრიადი - შეფასების 91-100 ქულა;
- (B) ძალიან კარგი - მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა;
- (C) კარგი - მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა;
- (D) დამაკმაყოფილებელი - მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა;
- (E) საკმარისი - მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა.

ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

- (FX) ვერ ჩააბარა - მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;
- (F) ჩაიჭრა - მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას სასწავლო კურსი/კომპონენტი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

სადოქტორო პროგრამის კვლევითი კომპონენტი მოიცავს სადისერტაციო ნაშრომის მომზადებასა და დაცვას. სადისერტაციო ნაშრომი უნდა შეფასდეს ერთჯერადად (დასკვნითი შეფასებით), იმავე ან მომდევნო სემესტრში, რომელშიც სტუდენტი დაასრულებს მასზე

მუშაობას. დისერტაციის დაცვა წარმოებს სადისერტაციო კომისიის სხდომაზე საჯაროდ. დისერტაცია დაცულად ჩაითვლება თუ სადისერტაციო კომისიის საბოლოო შეფასება შეადგენს 51 ქულას და მეტს. სადისერტაციო ნაშრომის საბოლოო შეფასება გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

სადისერტაციო ნაშრომის შეფასების შემთხვევაში გამოიყენება შეფასების შემდეგი სისტემა:

ქულა	შეფასება	
91-100 ქულა	summa cum laude	ფრიადი (შესანიშნავი ნაშრომი, რომელსაც შეაქვს თვალსაჩინო წვლილი სფეროს განვითარებაში)
81-90 ქულა	magna cum laude	ძალიან კარგი (შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აღემატება; შეაქვს მნიშვნელოვანი წვლილი სფეროს განვითარებაში).
71-80 ქულა	cum laude	კარგი (შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს აღემატება/შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს აღემატება; შეაქვს წვლილი სფეროს განვითარებაში)
61-70 ქულა	Bene	საშუალო (შედეგი, რომელიც წაყენებულ ძირითად მოთხოვნებს აკმაყოფილებს; შეაქვს წვლილი დარგის/ქვედარგის ან/და დარგთაშორისი სფეროს განვითარებაში)
51-60 ქულა	Rite	დამაკმაყოფილებელი (შედეგი, რომელიც, ხარვეზების მიუხედავად, წაყენებულ მოთხოვნებს მაინც აკმაყოფილებს) (შედეგი, რომელიც, ხარვეზების მიუხედავად, წაყენებულ მოთხოვნებს მაინც აკმაყოფილებს; შეაქვს გარკვეული წვლილი სფეროს განვითარებაში)
41-50 ქულა	Insufficienter	არადამაკმაყოფილებელი (ნაშრომი, რომელიც ვერ აკმაყოფილებს წაყენებულ მოთხოვნებს მასში არსებული მნიშვნელოვანი ხარვეზების გამო).
0-40 ქულა	sub omni canone	სრულიად არადამაკმაყოფილებელი (ნაშრომი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს სრულიად ვერ აკმაყოფილებს).

თუ დისერტაციამ დაიმსახურა „არადამაკმაყოფილებელი“ (41-50 ქულა) შეფასება დოქტორანტს ეძლევა 1 წლის განმავლობაში გადამუშავებული სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენის უფლება.

არსებითი ხასიათის ხარვეზების გამო დისერტაციის „სრულიად არადამაკმაყოფილებელი“ (41-ზე ნაკლები ქულა) შეფასების შემთხვევაში, დოქტორანტი კარგავს იგივე სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენის უფლებას.

დოქტორანტურაში სწავლის პროცესში პროგრესის შეფასების მიზნით, დოქტორანტი ყოველსემესტრულად წარსდგება სადისერტაციო საბჭოს დარგობრივი კომისიის წინაშე ანგარიშით კვლევითი კომპონენტის შესრულების შესახებ.

სადისერტაციო ნაშრომის შეფასების კრიტერიუმები და ქულათა გრადაცია გაწერილია სამართლის სკოლის სადისერტაციო საბჭოსა და დოქტორანტურის დებულებაში. ინფორმაცია შეფასების სისტემისა და კომპონენტების შესახებ ხელმისაწვდომია დოქტორანტებისათვის.

